

Kráska a žralok

Florian Guthknecht pracuje úspešne vyše 12 rokov ako autor a režisér v oblasti dokumentaristiky a produkcie TV programov. Už od konca 80. rokov ho to ťahalo do najodľahlejších kútov Zeme, najmä do Ázie, stále častejšie s kamerou. Pritom si nemohol nevšimnúť narastajúce problémy životného prostredia. Nádej – chrániť svet pod vodou – sa stala „červenou niťou“ jeho práce. V roku 1998 prináša do Nemecka prvé obrazy mohutného umierania koralov po búrke El Nino. V roku 2002 zakladá spoločnosť Flowmotion-film, ktorá sa špecializuje na filmy pod vodou. Jeho 43-minutový dokument *Medúzy – hrozivé nádherly*, natočený pre bavorskú televíziu, získal v roku 2005 Zlatú palmu – najvyššie vyznamenanie pre medzinárodný „podvodný“ film, nechal za sebou BBC, a niekoľko ďalších cien na rôznych európskych filmových festivaloch o životnom prostredí. Od tohto roku takmer každý jeho film dostáva ocenenia po celom svete. V roku 2006 vycestoval s nemeckým kameramanom Michaelo Boxruckerom do Číny, aby tam zdokumentovali, ako jediný západný televízny štáb, vymieranie bielych riečnych delfínov. Z cesty vznikol dokument *Bajji – posledný biely delfín*. Po ňom nasledovali filmy: *Spievajúce ryby – Neptúnove zabudnuté deti*, *Strašidlo v Badensee* a *Kráska a žralok* z roku 2010, s ktorým sa zúčastnil aj tohtoročného Envirofilmu.

Na otázku, prečo siahol pri spracovaní témy vymierania žralokov práve po príbehu, Florian Guthknecht odpovedal:

Všetko je už povedané, všetko je sfilmované. Žraloky sú zdokumentované v najlepšej kvalite, tisíc obrazov za sekundu. Napriek tomu žraloky zomierajú ďalej. Títo „vládcovia morí“ patria k najviac ohrozenému druhu pod vodou. Ich stavy poklesli priemerne o 95 % – bilancia zdrvivúcejšia ako pri poklese veľrýb. Nič sa nedeje na ich záchranu, fascinácia televíziou zlyháva. Snáď chýba emocionálny, poetický príbeh vo všetkých týchto vysoko-kvalitných snímkach o žralokoch. Dúfali sme, že filmom *Kráska a žralok* môžeme vyrozprávať príbeh, ktorý zapôsobí na divákov silnejšie ako perfektné zábery samotné.

„Kráska“ – Wolke Hegenbarth – populárna nemecká herečka sa učí potápať, aby mohla pozorovať žraloky. Je to skutočnosť alebo fikcia?

Dohodli sme sa s Wolke Hegenbarth, že sa kvôli filmu naučí potápať. Mal som veľké pochybnosti. Aby som si bol istý, poslal som s ňou pri jej prvom potápaní v otvorenom mori nášho juhoafrického kameramana. Predtým sme totiž nikdy v tej krajine neboli. Učiteľ potápania a všetci vedci vo filme hovorili, že ešte nevideli tak talentovanú začiatočnicu. S tým môžem len súhlasiť. Na konci natáčania mala Wolke 24 ponorov.

Pri nakrúcaní ste zažili aj nebezpečné situácie?

Takmer sme zomreli..., k tomu existuje film na <http://www.flowmotion-film.de/productions/details.html?id=29>. Má 6 minút. Myslím, že to je najlepšia odpoveď.

Aký máte vzťah k žralokom?

Považujem žraloky za najfascinujúcejšie zvieratá pod vodou. Sú perfektne prispôbosené a je úžasné môcť ich pozorovať. Keď stretnem žraloka a predstavím si, ako ma cítí svojimi zmyslovými orgánmi už z kilometrovej vzdialenosti. Dokážu zaregistrovať krv zriedenú s vodou v pomere 1: 10 miliónom. Poranenú rybu zamerajú na viac ako kilometer. To, že sme boli vystavení počas nakrúcania útoku z ich strany, bola naša chyba.

Môže takýto film niečo zmeniť?

Pekná žena v bikinách – to je, samozrejme, veľmi vzdialené klasickému filmu o zvieratách. Ale musíme si

čosi objasniť. Každý rok ľudia usmrtia viac ako 100 000 miliónov žralokov. A to musíme zmeniť. Chceli sme zasiať ľudí, ktorí bežne nepozerajú filmy o zvieratách – a mnohí z nich sú vo veku do 20 rokov a sú fanúšikmi Wolke Hegenbarth. K tomu pár údajov: *Kráska a zvierka* bol prvý prírodovedný dokument, ktorý sa objavil na titulných stranách najväčších európskych časopisov s TV programom. Wolke Hegenbarth pozvali do všetkých dôležitých talkshow v Nemecku, aby porozprávala o filme a o situácii so žralokmi. Dodnes má film vysokú sledovanosť, extrémne vysoký podiel majú diváci medzi 14 – 39 rokom., teda takí, ktorí normálne žiadne dokumenty o zvieratách nesledujú.

Orientujete sa na svet pod vodou.

Prečo?

To sa nedá jednoducho vysvetliť. Svet pod vodou na koralovom útese – to je miesto, kde som najšťastnejší.

Na ktorý film si spomínate najradšej?

Kráska a žralok bol určite jeden z mojich najintenzívnejších filmov. Ale každý film znamená stretnutie s novými ľuďmi a novými krajinami. Je to dar tohto povolania – stále znovu zažívať silné veci. Za to som veľmi vďačný. Je to sen – vidieť všetky tieto zvieratá, rastliny, precestovať krajiny, spoznať ľudí, ktorí bojujú za záchranu zvierat.

Iveta Lanáková

